

Poging van mannetje Noordse winterjuffer tot paren met een kever

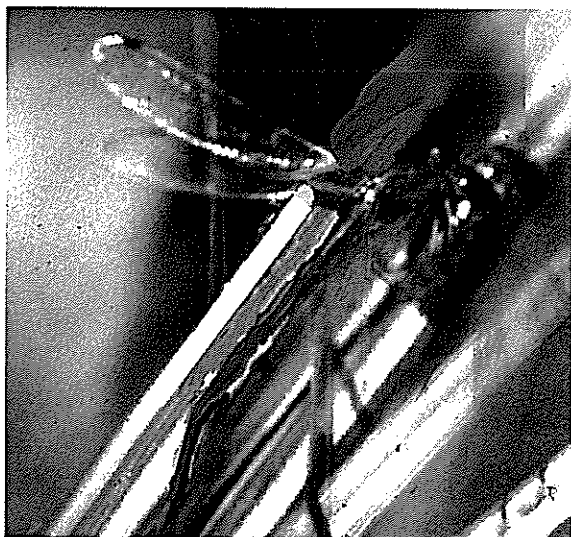
Op 26 mei 1998 trof ik in de Weerribben een mannetje Noordse winterjuffer *Sympecma paedisca* aan, die uiterst bijzonder paringsgedrag vertoonde. Op de eerste dia is te zien dat het mannetje een bruinige kever (vermoedelijk een kniptor) beetgrijpt met de poten. Op de tweede dia is te zien dat het mannetje zijn achterlijf kromt om te proberen de kever met zijn achterlijfstangen vast te grijpen. De foto's zijn wat wazig omdat ze per ongeluk over elkaar heen op één dia terecht zijn gekomen. Dit was de dia die aan het einde van de libellenstudiedag in Utrecht in 2000 even vertoond werd. Marcel Wasscher heeft geprobeerd ze op deze manier toonbaar te maken.

De kever is globaal zo'n 14 mm groot en de verhouding borststuk: achterlijf is ongeveer 1:2,4 en lengte:breedte verhouding 1: 3,5

Philip Corbet liet ons weten: "How extraordinary. So much for species-specific recognition cues! I have never encountered a similar report anywhere. I wonder what it was about the beetle that triggered this maladaptive behaviour by *Sympecma*?"

Hans Huijbregts heeft samen met Oscar Vorst geprobeerd de kniptor op naam te brengen. Zij schreven ons: "Dat het een kniptor is lijkt ons wel redelijk zeker. De soort is op basis van de gescande dia echter niet echt goed vast te stellen. Gezien de vindplaats zou het misschien de zeldzame *Actenicerus sjaelandicus* kunnen zijn. Maar de foto maakt geen eenduidige determinatie mogelijk."

Albert Dees
ajdees@hotmail.com

De twee gereconstrueerde foto's van de paringspoging van het van mannetje Noordse winterjuffer met de kever

Late waarnemingen in 2001

Naar aanleiding van een oproep van Remco Hofland, via de LN-mail nieuwsbrief, is dit jaar een flinke hoeveelheid waarnemingen ingezonden uit de periode oktober-november. Onder deze waarnemingen bevonden zich enkele opvallend late en zelfs drie records. Een overzicht van de gemelde soorten staat in onderstaande tabel. Deze is gebaseerd op waarnemingen van E. Peter de Boer, Eus van der Burg, Pepijn Calle, Jaco Diemeer, Antoine van der Heijden, Remco Hofland, Marcel Hospers, Teus Luijendijk, Saskia Roselaar, Evert Ruiter en ondergetekende.

Tabel: De linkerkolom bevat een lijst met alle soorten die in deze periode nog zijn gemeld. Daarnaast staat per provincie weergegeven wanneer de laatste melding was. De laatste waarneming van het hele land staat aangegeven met een lichtgrijze arcering. In de meest rechtse kolom staat de laatste waarneming weergegeven zoals deze bij mij bekend was uit eigen archief en uit de Libellenveldgids (Bos & Wasscher, 1997). De donkergrijze arcering in deze kolom geeft aan, dat deze datumgrens dit jaar is gesneuveld.

Mocht iemand nog aanvullingen hebben dan zijn deze uiteraard altijd welkom! Deze aanvullingen kunnen bestaan uit verscherpingen van data uit het schema, maar ook uit meldingen uit andere provincies of meldingen van andere soorten.

In voorgaande jaren zijn bijvoorbeeld ook de bosbeekjuffer (CALOVRG), weidebeekjuffer (CALOSPLE), lantaarntje (ISCHELEG), grote keizerlibel (ANAXIMPE) en Kempense heibelibel (SYMPDEPR) nog in oktober waargenomen en de bruine winterjuffer (SYMPFUSC) zelfs nog in november. Heeft niemand deze soorten dit jaar zo laat gezien?

Tim Faasen
tim.faasen@ecopartners.nl